

ZELENI PLAN KAO PUTOKAZ ZA OČUVANJE NAJVRJEDNIJIH RESURSA ISTRE

Od promišljene urbanizacije do Istre bez CO₂

Istarska županija okončala je izradu Zelenog plana, jednog od ključnih dokumenata koji sadrži Strategiju održivog razvoja te daje konkretnе smjernice za svaki daljnji razvoj. Naime, Zeleni plan Istre izrađen je s glavnim ciljem da bude podloga dugoročnim smjernicama razvoja Istarske županije. Taj dokument obrađuje sva područja života te ukazuje na trenutnu situaciju u vremenu i prostoru. Sam dokument je vrlo kompleksan te obuhvaća sva područja života: hranu, gospodarenje vodnim resursima, obnovljive izvore energije, arhitekturu, krajobraz i prostorno planiranje, odgovorni i održivi turizam, gospodarenje otpadom, upravljanje i

U Istarskoj županiji planirana su 54 postrojenja koja će proizvoditi energiju iz obnovljivih izvora. Od toga je najviše fotonaponskih elektrana, njih 46 ukupne snage 7,7881 MW, od kojih je pet već izgrađeno. U županiji se također planira gradnja oko 80 MW kogeneracijskih postrojenja od kojih bi većina za gorivo koristila prirodni plin, a manji dio bi radio na deponijski plin i bioplín.

održivo korištenje zaštićenih područja prirode te transport.

Osnovni elementi i postavke Zelenog plana ugrađeni su u Prostorni plan Istarske županije, kao i u Županijsku razvojnu strategiju, strateške razvojne dokumente koji su pred usvajanjem. Komentirajući izradu Zelenog plana

Istre, župan Valter Flego dodatno je ukazao na potrebu analize tranzicije Istre u postfossilno i CO₂ neutralno društvo, a posebna pažnja bit će posvećena lokalnom gospodarstvu baziranom na intenzivnom korištenju obnovljivih izvora energije”, rekao je Flego.

- Smatramo da je neophodno djelovati sustavno, sinergijski te razmišljati dugoročno, razmišljati o tome kakvu Istru želimo ostaviti u nasljeđe budućim generacijama. Istarska županija

je, stoga, prva u Hrvatskoj krenula u izradu Zelenog plana kao strateškog plana održivog razvoja Istre koji će nam poslužiti kao putokaz u dalnjem očuvanju naših najvrjednijih resursa, istaknuo je Flego i dodao da je dugoročni plan Županije da do 2030. godine Istra postane CO₂ neutralna. “S tim ciljem, Zeleni plan će analizirati postojeće stanje i predložiti plan tranzicije Istre u postfossilno i CO₂ neutralno društvo, a posebna pažnja bit će posvećena lokalnom gospodarstvu baziranom na intenzivnom korištenju obnovljivih izvora energije”, rekao je Flego.

Također, u ovoj stručnoj studiji donesene su konkretnе smjernice za daljnji održivi razvoj u

svrhu očuvanja i unapređenja stanja jedinstveno vrijednog prostora, njegova prirodnog okoliša i graditeljske baštine. Među ostalim se navodi da je jedna od osnovnih postavki održivog razvoja i pažljivo korištenje prostora, pogotovo u kontekstu intenzivnog (ponekad po prostor destruktivnog) razvoja turizma. Cilj je predložiti model promišljene urbanizacije koji neće ugroziti interese domicilnog stanovništva već će uz (pre)poznavanje tradicijskog graditeljstva i korištenje novih održivih tehnika gradnje (pasivna kuća) predložiti što nježnije zahvate u visokovrijedan krajobraz.

U planu se, među ostalim, navodi da prema Registru projekata i

postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije, u Istarskoj županiji planirana su 54 postrojenja koja će proizvoditi energiju iz obnovljivih izvora. Od toga je najviše fotonaponskih elektrana, njih 46 ukupne snage 7,7881 MW, od kojih je pet već izgrađeno. U županiji se također planira gradnja oko 80 MW kogeneracijskih postrojenja od kojih bi većina trebala koristiti kao gorivo prirodni plin, a manji dio njih deponijski plin i bioplín. Što sve Zeleni plan sadrži i koje su njegove konkretnе smjernice može se saznati na web stranici <http://www.istraistria.hr/fileadmin/dokumenti/ZeleniPlaNIZ.pdf>.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

PROJEKT "EA SEA-WAY": STVORENE PREPOSTAVKE ZA DALJNJI RAZVOJ PUTNIČKOG

Završena velika obnova infrastrukture u Puli

Zaključci radne skupine bit će objedinjeni u Strateškom programu razvoja putničkog prometa Istarske županije i pripadajućem Akcijskom planu te će biti ugrađeni u Strategiju održivog razvoja putničkog prometa Jadransko-jonske regije, čije se usvajanje očekuje u prvoj polovici iduće godine

U suradnji s devetnaest partnera iz sedam europskih država, Italije, Slovenije, Grčke, BiH, Srbije, Crne Gore i Albanije, Istarska županija provodi strateški projekt EA SEA-WAY (Europe Adriatic Sea-Way), koji je sufinanciran sredstvima Europske unije u okviru Programa IPA Jadranska prekogranična suradnja 2007.-2013. Opći je cilj projekta unaprjeđenje dostupnosti i mobilnosti putnika u jadransko-jonskom području i njegovom zaledu i to razvojem novih prekograničnih, održivih i integriranih usluga prijevoza te poboljšanjem odgovarajuće infrastrukture. Projekt je odobren za finansiranje u iznosu od 6,2 milijuna eura, a Istarskoj županiji je na raspolaganju 467.862 eura. Zavrsetak projekta planiran je u lipnju 2016., a njime je, među ostalim, predviđena provedba pilot-aktivnosti usmjerenih na izgradnju ili obnovu lučke infrastrukture te razvoj novih prekograničnih usluga u sektoru putničkog prijevoza.

Obnova obale na Riječkom gatu

U fazi pripreme projekta za kandidiranje, Istarska županija utvrdila je potrebu za obnovom dijela operativne obale na Riječkom gatu u Puli te za sanacijom dviju dionica obalnog zida u luci Valdibora u Rovinju. Nakon potpisivanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i Partnerskog sporazuma, počele su pripreme za realizaciju ovih investicija. Izvođač radova, riječka tvrtka Sun Adria odabrana je u otvorenom postupku javne nabave uz objavu obavijesti o nabavi na web stranicama EU-a i službenom glasilu Republike Hrvatske. Radovi na obje lokacije počeli su 20. travnja ove godine.

Obnova operativne obale na Riječkom gatu u Puli u vrijednosti od 204.169 eura, uključivala

je podmorski iskop natašloženog mulja, izgradnju kamenog nasipa i postavljanje betonskih blokova u cilju stvaranja prepostavki za pristajanje većeg broja brodova i povećanje sigurnosti prijevoza putnika. Vrijednost sanacije obalnog zida u sjevernoj rovinjskoj luci Valdibora iznosila je 115.492 eura, čime je omogućeno privreživanje i naslanjanje većih plovila, osobito cruisera.

Održiva mobilnost putnika

Unatoč složenosti i velikom udjelu podmorskog radova, obnova lučke infrastrukture u Puli i Rovinju završena je prije ugovorenog roka. Tako su radovi u Rovinju okončani krajem srpnja, a u Puli početkom listopada. Potrebno je naglasiti da je obnova operativne obale na Riječkom gatu u Puli nastavljena sredstvima iz hrvatskog Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture.

Sukladno Strategiji EU-a za Jadransko-jonsku regiju (EUSAIR), u okviru ovog projekta napravljena je i analiza jadransko-jonskog lučkog sustava i njegove povezanosti sa zaledem, a utemeljena je na istraživanju postojećeg pravnog okvira koji regulira putnički pro-

Obnova dijela lučke infrastrukture u Rovinju

met, kao i relevantnih studija u oblasti pomorskog, cestovnog, zračnog i željezničkog putničkog prometa.

Istarska županija bila je ujedno koordinator navezenih aktivnosti u suradnji sa sveučilištima u Ljubljani,

Beogradu i Sarajevu. Zajednički rad istraživačkih timova rezultirao je izradom Smjernica održive mobilnosti putnika u Jadransko-jonskoj regiji, kojima su definirani osnovni pravci razvoja pomorskog, cestov-

nog, zračnog i željezničkog putničkog prometa u narednom razdoblju. Smjernicama je, među ostalim, naglašena nužnost sustavnog povezivanja obalnog dijela jadranskih i jonskih regija s njihovim zaledem i to ra-

zvojem novih usluga putničkog prijevoza, utemeljenih na izgradnji nove ili obnovi postojeće infrastrukture.

Stoga predstavnici partnerskih država uključenih u provedbu projekta EA SEA-WAY moraju

Istra kao pomorska i turistička destinacija

Istarski župan Valter Flego istaknuo je kako je pomorski promet u neposrednoj funkciji razvoja gospodarstva, posebice turističkog sektora. Naglasio je da se unatoč globalnoj gospodarskoj krizi, predviđa kako će u narednom razdoblju pomorski i turistički promet dalje rasti, što su ove godine pokazali i rekordni turistički rezultati.

- Stoga je nužno daljnje ulaganje u kvalitetu i infrastrukturu pomorskoga prometa s ciljem bolje prometne povezanosti i sigurnosti putnika i tereta. Upravo je ovaj projekt značajan za bolje pozicioniranje Istre kao pomorske i turističke destinacije budući da je njime obnovljen i izgrađen dio potrebne lučke infrastrukture u Puli i Rovinju koja će omogućiti jači razvoj brzo rastućeg nautičkog i kruzing turizma, rekao je Flego. Istaknuo je da se Istarska županija dosad pokazala iznimno uspješnom u pripremi i provedbi važnih EU-projekata te će se tako nastaviti i dalje. Župan je zaključio kako su takva ulaganja temelj jačeg i bržeg gospodarskog razvoja i rasta te većeg standarda građana.

Riječki gat - u sklopu projekta obnovljen i dio pulskog lučke infrastrukture

POMORSKOG PROMETA U ISTRU

novi lučki i Rovinju

Daljnje povlačenje EU-sredstava

Obnovom dijela lučke infrastrukture u Puli i Rovinju, u okviru projekta EA SEA-WAY, stvorene su pretpostavke za daljnji razvoj prekograničnih, održivih i integriranih usluga putničkog prijevoza na području Istarske županije, istaknula je voditeljica projekta Sanja Labinjan.

- Vjerujem da će nam znanja i iskustva stečena u implementaciji projekta EA SEA-WAY koristiti u pripremi i provedbi novih infrastrukturnih projekata u oblasti putničkog prometa te da ćemo, zahvaljujući jedinstvenom zemljopisnom položaju naše županije, stupnju pripremljenosti projektnе dokumentacije i sposobljenosti vlastitih ljudskih resursa, ostvariti značajne uspjehe u povlačenju sredstava iz fondova Europske unije i drugih međunarodnih izvora, zaključila je Labinjan.

nog odjela za međunarodnu suradnju i europske poslove Istarske županije Patrizia Bosich detaljno informirala sudionike o mogućnostima financiranja projekata u okviru programa prekogranične i transnacionalne suradnje u programskom razdoblju Europske unije 2014.-2020. Usljedila je potom rasprava partnera i drugih sudionika s područja partnerskih država o utvrđivanju zajedničkih razvojnih potreba i prioriteta te njihovom ugrađivanju u zajedničke projekte.

Infrastrukturni predviđeni

Uz to, potrebno je naglasiti odlučnost Istarske županije da nastavi s pripremom i kandidiranjem projekata usmjerenih na stvaranje infrastrukturnih prepostavki za daljnji razvoj putničkog prometa, s naglaskom na pomorski promet i njegovo povezivanje s drugim vidovima prometa, sukladno odredbama nacionalne Strategije prometnog razvoja, Županijske razvojne strategije, Nacionalnog strateškog referentnog okvira i pojedinih operativnih programa. U suradnji sa županijskim lučkim upravama i

ulagati zajedničke napore u tijelima međunarodnih organizacija i institucijama EU-a usmjerene na pripremu i usvajanje zajedničkog pravnog okvira koji će omogućiti unaprjeđenje stupnja razvoja putničkog prometa u Jadransko-jonskoj regiji.

Razvoj putničkog prometa

Partneri uključeni u provedbu projekta na svom su području osnovali radne skupine zadužene za utvrđivanje razvojnih prioriteta putničkog prometa, stupnja razvoja postojće infrastrukture i investicijskih potreba na regionalnom nivou. Radnu skupinu za područje Istarske županije čine predstavnici pet lučkih uprava, Zračne luke Pula, Putničkog prijevoza Hrvatskih željeznica, tvrtki u oblasti cestovnog prijevoza putnika, kao i predstavnici nadležnih županijskih odjela. Zaključci usvojeni na sastancima rad-

ne skupine bit će objedinjeni u Strateškom programu razvoja putničkog prometa Istarske županije i pripadajućem Akcijskom planu te će biti ugrađeni u Strategiju održivog razvoja putničkog prometa Jadransko-jonske regije, čije se usvajanje očekuje u prvoj polovici iduće godine.

Tijekom sastanka partnera, koji je organiziran sredinom godine u Puli, održana je radionica o ulozi zajedničkih projekata i inicijativa u razvoju održivih modela putničkog prometa u Jadransko-jonskoj regiji. Tom je prilikom pročelnica Uprav-

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

ISTARSKI ŽUPAN SUDJELOVAO NA SJEDNICI VIJEĆA ALPE-JADRANA U KLAGENFURTU

Usvojena Deklaracija o ruralnom razvoju

Savez Alpe-Jadran omogućuje nam prekograničnu suradnju s nama bliskim i prijateljskim regijama, posebice na područjima održivog razvoja, turizma, znanosti i obrazovanja, naglasio je župan Flego. Deklaracijom se žele uspješno svladati izazovi demografskih promjena u ruralnim područjima na prostoru Saveza Alpe-Jadran

sustava, kao i širenje jaza između ruralnih i urbanih područja.

Kako bi se uhvatili ukoštač s tim izazovima, članovi Vijeća su se Deklaracijom obvezali na jačanje položaja ruralnih područja u Europskoj uniji te maksimalno iskoristavanje odgovarajućih europskih programa finansiranja u cilju stvaranja povoljnog okruženja u ruralnim područjima te razvijanja inovativnih i održivih projekata.

Demografski izazovi

Na sastanku je Vijeće donijelo i Deklaraciju pod nazivom "Uspješno svladavanje izazova demografskih promjena u ruralnim područjima na prostoru Saveza Alpe-Jadran", budući da najveći dio teritorija dvanaest redovnih članova Saveza otpada na ruralna područja koja su sve više pogodena ovim problemima. To su ponajprije starenje stanovništva i iseljavanje mladih i kvalificiranih ljudi, što znatno utječe na sposobnost dječovanja i funkcionalnost regionalnih inovacijskih

Na samome kraju sjednice jednoglasnom odlukom svih članova za predsjedatelja Vijeća

za 2016. i 2017. godinu ponovno je izabran predsjednik Vlade pokrajine Koruške dr. Peter Kaiser. Savez Alpe-Jadran osnovan je krajem 2013. godine u Klagenfurtu, kao naslijednik Radne zajednice Alpe-Jadran. Uz Istarsku županiju, koja je suosnivač Saveza Alpe-Jadran, članovi organizacije su pokrajine Koruška, Štajerska i Gradišće iz Austrije, Karlovačka, Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Međimurska, Varaždinska te Virovitičko-podravska županija iz Hrvatske te Zagadnjica općina Slovenije i mađarska županija Vas.

Zajednički proračun

Savez Alpe-Jadran je mreža za poticanje međuregionalne suradnje na teritoriju Alpe-Jadrana, s naglaskom na poljoprivredu i zavičajnu baštinu, kulturu, prevenciju katastrofa, gospodarstvo, energiju i okoliš, jednake mogućnosti, Europu, zdravstvenu zaštitu, visoko obrazovanje, inkluziju, mobilnost te sport i turizam. Sjedište mreže je u Klagenfurtu pri uredu koruške pokrajinske vlade. Mreža svim zainteresiranim stoji na raspolažanju za olakšanje suradnje u okviru projekata i iskoristavanje odgovarajućih EU-programa, ali i za suradnju na već dokazanim projektima, sufinanciranim iz zajedničkoga proračuna.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Radionice o pripremi i upravljanju EU-projektima

Tijekom listopada i studenog u Centru za EU i međunarodnu suradnju u Balama održana je serija edukacija „EU LAB - Europski laboratorijski - priprema i upravljanje EU projektima“ u sklopu europskog projekta AdriGov. EU LAB se sastojao od šest radionica o sektorima turizma i kulture, EU projektima za malo i srednje poduzetništvo, Projekti za sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja te EU veliki i infrastrukturni projekti. Cijela serija edukacija trajala je deset dana, a sudioni-

ci su mogli prisustvovati svim radionicama ili se prijaviti na one koje su ih najviše zanimali.

Na seriji edukacija prisustvovalo je gotovo 90 sudionika, koji su većinom sudjelovali na nekoliko radionica, iz javnog, privatnog i civilnog sektora. O njihovom zadovoljstvu svjedoče pozitivni komentari o usvojenim znanjima i mnogim informacijama koje će im pomoći u daljem radu.

D. B. P.

ŽUPANIJSKI CENTAR ZA POPULARIZACIJU ZNANOSTI I INOVACIJE TJEDNO U PROSJEKU POSJETE UČENICI DVJU ŠKOLA

Munjje se proizvode na drugom katu Zajednice tehničke kulture u Puli

Učenici 8. razreda OŠ Kaštanjer protekli su tjedan sudjelovali u demonstracijama iz mehanike, elektriciteta i magnetizma. Najzanimljiviji im je Van de Graffov generator koji služi za proučavanje elektriciteta: između dviju kugli generatora, na samo jednom centimetru duljine stvorila se minijsurna munja napona između 15 i 20.000 volti

Piše **Mirjana VERMEZOVIĆ IVANOVIĆ**
Snimio **Milivoj MIJOŠEK**

Vlak koji lebdi, a zapravo juri 500 kilometara na sat ne dodirujući tračnicu donedavno je mnogima izgledao kao science fiction. No, zapravo je riječ o magnetno-levitirajućem vlaku (Maglev) koji se kreće uz pomoć magnetskih sila. Princip djelovanja tih sila proteklog je tjedna učenici osmog razreda OŠ Kaštanjer u Centru za popularizaciju znanosti i inovacije Istarske županije prikazao profesor fizike Mario Turić koji predaje u Tehničkoj školi, a u Centru nastoji približiti daciima zakone fizike na kojima se temelji moderna tehnologija, ali i svijet oko nas.

Zašto Maglev nije još brži?

Fizika, naime, za mnoge dake predstavlja tek apstrakte brojke i formule koje ne razumiju, stoga je i svrha Centra, prvi put u Hrvatskoj, koji je u svibnju osnovala Istarska razvojna agencija u sklopu europskog projekta Smart Inno, popularizirati ovu znanost među mladima te ih potaknuti da u praksi, sudjelujući u demonstracijama i pokusima, postanu autori inovacija.

Profesor Turić djelovanje magnetskih sila prikazao je na metalnu cijev kroz koju je magnet puno sporije pada, nego izvan cijevi.

- Zašto Maglev ne juri puno brže, zašto ne vozi 1.000 kilometara na sat?, upitao je profesor učenicu te odmah dao odgovor: "Zato što bi došlo do turbulencija i izljetanja vlaka iz magnetnog polja. Nažalost, takva nesreća dogodila se nedavno u Francuskoj, dan poslije te-

Učenici 8. razreda OŠ Kaštanjer u posjetu Centru - laboratorij statike i mehanike

Zanimljivije nego u školi

Gordan Kondić, učenik osmog razreda OŠ Kaštanjer, kaže da najviše voli tjelesni i matematiku. Demonstracije iz fizike su mu zanimljive, "ako baš ne kuži teoriju".

Gordan Kondić

Ivana Kutlača

"U dvorištu zgrade planiramo uređiti interaktivni zabavni park s različitim napravama, poput ogledala i njihala, namijenjenih najmlađima."

Boris Sabatti, direktor IDA-e

inače mogu popucati kada se temperature spuste, kao što se nedavno dogodilo u Gorskom kotaru. Djeca su mogla vidjeti i kako funkcioniра Stirlingov motor koji pokreće zagrijane molekule zraka.

Van de Graffov generator

No, svima je najzanimljiviji drugi kat, posvećen elektricitetu i magnetizmu. Pažnju daka zaokupio je Van de Graffov generator koji služi za proučavanje elektriciteta. Između dviju kugli generatora, na samo jednom centimetru duljine stvorila se minijsurna munja napona između 15 i 20.000 volti. Usporedbe radi, napon prave munje premašuje milijun

volti, pojasnio je Turić. Djeca koja posjetje Centar dijele se u grupe od 10 do 15 učenika da bi lakše pratila predavanja i izvođenje pokusa. Tako su i učenici OŠ Kaštanjer, koje je vodio njihov profesor fizike Ivan Stanojević Grčar, podijeljeni u dvije skupine: jednu je vodio Turić, a drugu profesorica matematike u pulskoj Gimnaziji Kristina Opatić.

Ona je održala predavanje o Renéu Descartesu, francuskom filozofu, matematičaru i fizičaru, poznatom po koordinatnom sustavu i po tome što je dao temelje modernoj, analitičkoj geometriji. Nakon sat vremena grupe su se zamjenile. U Centru su još angažirani i profesori fizike Đenifer Jantar je elektron

Stari Grči učili su da jantar (fosilna smola) protrijan tkaninom stvara elektricitet i privlači suhe listice. Starogrčki naziv za jantar je elektron, a sve pojave vezane uz to nazivaju se elektricitetom, pojasnio je nastavnik fizike Mario Turić.

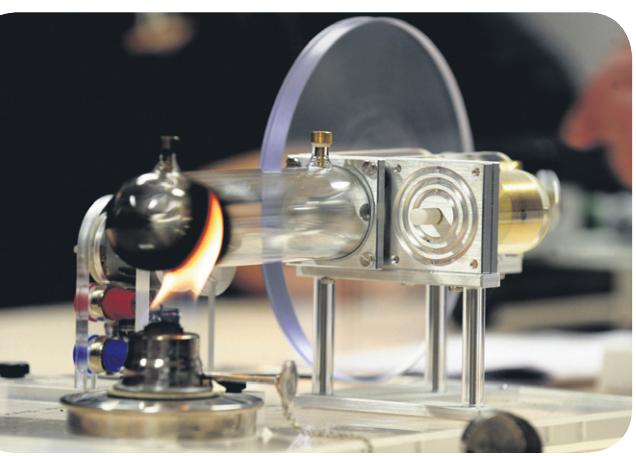
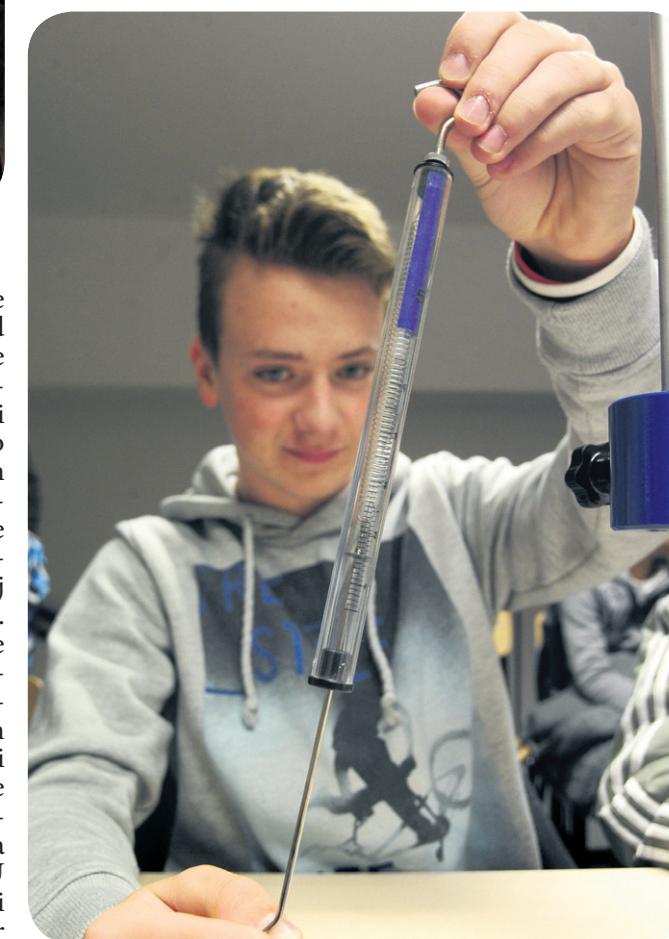
cijeloj Hrvatskoj, veli Turić. No, je li i za znanost važan talent, kao što je važan za umjetnost? "Sa, ako je talent ukupnost znanja, zanimanja i želje. Nekoga znanost zima više, drugoga manje, no rad je u svakom poslu bitan, rad je 90 posto svega", odgovara Turić te dodaje da je iznenaden pozitivnom reakcijom učenika.

- Moj je dojam da je nastava u školama često monotonija. Škole vrlo rijetko imaju dobro opremljene laboratorijske, a iako raspo-

"Ima lumena koji znaju puno više od nastavnika. No, učinili smo puno ukoliko pet daka od njih 30 s pozornošću pratiti demonstracije."

Prof. Mario Turić

jenjen ne samo učenicima, nego i studentima, ali i djeci predškolskog uzrasta. Uskoro bi se, naime, također uz pomoć europskih sredstava, u dvorištu zgrade, koje se prostire na 600-sak kvadrata, trebalo urediti interaktivni zabavni park u kojem bi se postavile različite naprave, poput ogledala i njihala, namijenjene vrtićarcima i mlađim osnovcima.

- Sve je krenulo iz SAD-a, a ovakvi centri postoje svugdje u razvijenoj Europi. U Ljubljani postoji Kuća pokusa, a u Trstu Znanstveni centar koji je otvoren za sve građane. Naš centar u Puli prvi je takav u Hrvatskoj, kaže Sabatti, dodajući da primaju pozive zainteresiranih grupa iz cijele zemlje. Anton Pletikos, tajnik Zajednice tehničke kulture, smatra da je važno potaknuti djecu na razmišljanje, na eksperimentiranje, što na koncu, može dovesti do novih spoznaja i primjenjivih inovacija.

lažu određenom opremom, onda teško dolaze do novca za održavanje i obnovu laboratorijskih. Sam odlazak iz škole i dolazak u Centar za učenike je nešto drugačije, a kada dođu ovde, vide nešto što ne postoje u svim školama, veli Turić.

Iz SAD-a se proširilo na Europu

Centar tjedno u projektu posjeti dvije škole iz cijele Istrе, i to učenici 7. i 8. razreda osnovnih te srednjih škola koje imaju program fizike: tehničkih i Medicinske škole te gimnazije. Dr. sc. Boris Sabatti, direktor Istarske razvojne agencije, podsjeća da je Centar nami-

POZIV MINISTARSTVA KULTURE ZA UMJETNIČKO-EDUKATIVNE PROGRAME

Ruksak (pun) kulture - umjetnost i kultura u vrtiću i školi

Ministarstvo kulture raspisalo je poziv za predlaganje umjetničko-edukativnih programa ili radionica za program "Ruksak (pun) kulture - umjetnost i kultura u vrtiću i školi", a riječ je o nacionalnom dopunskom programu u vrtićima te osnovnim i srednjim školama za 2016. godinu. Ovim se natječajem podupiru programi koji omogućuju dostupnost i približavanje umjetnosti i kulturi djeci i mladima, razvijaju njihovu estetsku kulturu, općenito senzibiliziraju djecu i mlade za područje umjetnosti i kulture te osposobljavaju djecu i mlade za pozitivan pristup svim vrstama umjetnosti i kulture.

Pravo podnošenja programa imaju samostalni umjetnici, umjetničke organizacije, ustanove u kulturi, građani i udruge te pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u kulturi. U sklopu ovog poziva financiraju se programi ili radionice primjerene dobi korisnika koji omogućuju djeci i mladima upoznavanje s umjetničkim i kulturnim djelima, izričajem visoke kvalitete i profesionalnih standarda, obuhvaćajući široko područje izvedbenih umjetnosti (kazalište, ples, glazba), likovnu umjetnost, filmsku umjetnost, književnost i kulturnu baštinu.

Što se tiče iznosa sufinanciranja za izvođenje

pojedine kazališne predstave, plesne predstave i koncertne izvedbe, osigurava se naknada u iznosu do maksimalno 4.500 kuna, ovisno o broju izvođača. Za pripremanje i vođenje umjetničko-pedagoških radionica (književnih, likovnih, kazališnih, glazbenih, plesnih i drugih), neovisno o broju izvođača radionica - vanjskih suradnika Ministarstva kulture, imenovanih za obavljanje poslova za Program, isplaćuje se naknada ovisno o trajanju radionica od 500 do 1.500 kuna. Više o natječaju može se pogledati na web stranicama Ministarstva kulture, a rok za prijavu je 23. prosinca.

D. B. P.

POTPISAN MEMORANDUM O RAZUMIJEVANJU

Energetske agencije Slovenije i Hrvatske za zajedničke projekte

Istarska regionalna energetska agencija (IRENA) je zajedno sa svim hrvatskim i slovenskim energetskim agencijama potpisala Memorandum o razumijevanju. U Velenju su se okupili predstavnici dvanaest energetskih agencija, od toga pet hrvatskih i sedam slovenskih, te potpisali memorandum koji definira načela zajedničke suradnje i namjeru daljnog i još čvršćeg povezivanja.

Memorandum će im omogućiti zajednički nastup prema europskim institucijama te stvaranje snažnijih preduvjeta za pokretanje projekata na prekograničnoj razini.

Iako je osnivanje hrvatskih i slovenskih agencija svojevremeno bilo popraćeno s mnogo skepsa, danas u dvije zemlje djeluje 12 institucija koje zajedno zapošljavaju više od stotinu djelatnika, a čija se vrijednost provedenih projekata mjeri u milijuna eura.

Ideju povezivanja podržalo je i Europsko udruženje regija i energetskih agencija FEDARENE, a treba naglasiti kako je i u europskim razmjerima rijedak slučaj da se na ovoj razini uspostavlja suradnja između baš svih sudionika jednog sektora u dvije zemlje članice EU-a. Memorandum o razumijevanju potpisali

su Regionalna energetska agencija Sjeverozapadne Hrvatske (REGEA), Regionalna energetska agencija Kvarner, Medimurska energetska agencija, Regionalna energetska agencija Sjever i Istarska regionalna energetska agencija IRENA te sa slovenske strane Energetska agencija za Podravje, Energetska agencija za Savinjsku, Šalešku i Korošku, Lokalna energetska agencija Spodnje Podravje, Lokalna energetska agencija za Pomurje, Goriška energetska agencija, Lokalna energetska agencija za Dolenjsku, Posavje i Belu Krajinu te Lokalna energetska agencija za Gorenjsku.

D. B. P.

EU PROJEKTI GRADA PULE:

Povuči iznosi

Jedan od okončanih gradskih projekata je Youth Adrinet za koji su sredstva odobrena u okviru programa IPA Jadranska prekogranična suradnja. Cilj ovog projekta, istaknuli su iz Grada Pule, promicanje je aktivnog sudjelovanja mladih, poticanjem međusobnog upoznavanja i stvaranjem mogućnosti zapošljavanja na širem području

Piše Nera SOFTIĆ

Gradu Puli i gradskom Odsjeku za međunarodnu suradnju i EU-projekte ističu da sudjeluju u nizu projekata financiranih iz različitih EU-programa ili realiziranih temeljem suradnje s inozemnim gradovima partnerima. Što se tiče budućih kandidatura, gradska tijela imaju svoje prioritete u djelokrugu svoga rada te će ih prilagođavati natječajima koje budu raspisivala nadležna tijela u Hrvatskoj i tijela Europske unije, ovisno o programima, rekao je gradonačelnik Boris Miletić, dodajući da će zasigurno nastaviti s projektima vezanim uz održivi urbani razvoj, što obuhvaća sva područja koja svojim aktivnostima unaprjeđuju život u gradu.

Sudjelovanje mladih

- Ono što će se posebno razvijati, naglasio je Miletić, područje je energetske učinkovitosti jer za taj dio Europa daje izdašna sredstva za razdoblje 2014.-2020., što za pripremu dokumentacije i gradevinske radove, što za edukaciju građana.

Grad Pula je kandidirao dosta projekata za

mogućnosti zapošljavanja na širem području. Grad Pula koordinator je jednog od radnih paketa projekta koji ima za cilj ustrojavanje uslužnih struktura za mlade te izradu dokumenta kojim će se svi sudionici projekta uključiti u mrežu radi stvaranja kvalitetnijeg modela upravljanja politikom za mlade. Ukupna vrijednost projekta je 3,64 milijuna eura, od čega je za Pulu planiran iznos od 224 tisuće eura (1,46

U predstojećem razdoblju posebna će se pažnja posvetiti razvoju energetske učinkovitosti u gradu

U NAREDНОM RAZDOBLJU NAGLASAK NA ENERGETSKOJ УČINKOVITOSTI

eni milijunski iz fondova EU-a

"Bičikleta" građani već odavno koriste

milijuna kuna). Trajanje projekta je 36 mjeseci, a implementacija je počela 2012. godine.

Lansiran sustav "Bičikleta"

"La beouf a la patate" gradski je projekt financiran unutar programa Comenius Regio partnerstva, odobren u srpanju 2012. godine. Projekt je nastao kao potvrda već postojeće uspješne suradnje s francuskim gradićem Villefranche-de-Rouergue s kojim se Grad Pula 2008. godine i pobratimio. Vrijednost projekta je 32.248 eura (240 tisuća kuna). Pozitivna iskustva u privlačenju novca iz EU-fondova ima i Kaštjun, tvrtka za gospodarenje otpadom u većinskom vlasništvu Grada Pule kojoj je Europska komisija putem Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) za sufinanciranje izgradnje Centra za gospodarenje otpadom dodelila 18,9 milijuna eura.

Od projekata koji su u tijeku, u Gradu ističu "MoveSmart - Renewable Mobility Services in Smart Cities". Odnosi se na održivu mobilnost u urbanom

prometu te traži adekvatne i održive načine prometovanja. Projektom MoveSmart na području Pule teži se poboljšanju održive mobilnosti, inovaciji i unaprjeđenju ponude javnih prijevoznih sredstava koji će biti održivi i tehnološki napredni, a samim time povećati će i turistički interes. Trajanje projekta je 36 mjeseci (od 1. studenoga 2013. do 31. listopada 2016.), Grad Pula sudjeluje sa 175.360 eura, a

bespovratna potpora iz EU-fondova iznosi 1.012.704 kune za sufinanciranje te 341.572 kune iz programa Zajednice FP7 za pilot-projekt o održivom prometu i inovativnim sustavima javnog prijevoza.

Aktivnosti se provode kroz osam radnih paketa, a sudjeluje 11 partnera iz Španjolske, Grčke, Njemačke, Engleske i Hrvatske. Potrebno je naglasiti da je Pula jedini grad iz Hrvatske, dok

ostali partneri su sveučilišta ili agencije za istraživanje i inovacije, koji su sukladno napravljenoj analizi potreba grada Pule, izradili za sada radnu verziju aplikacije za pametne telefone koja će uz primjenu inovacijskih rješenja koristiti razvoju održivog prometa u našem gradu. Kroz taj projekt već je lansiran sustav "Bičikleta" i od srpnja ove godine su kupljeni bicikli iz projekta u opticaju, a građani ih besplatno koriste, kao i samu aplikaciju koju partneri u ovom projektu konstantno nadograđuju zahvaljujući suradnji građana i podataka koje šalju.

U tijeku je i projekt "Edic - Informacijski centar". Za projektne aktivnosti dobiva se godišnje maksimalno bespovratnih 20.000 eura. Cilj projekta je pružiti što bolju potporu u neposrednom protoku informacija vezanih za mogućnosti i prednosti koje se pružaju građanima država članica EU-a te utvrđivanja stvarnih i aktualnih potreba na lokalnoj razini. Osim neposrednog rada s građanima u otvorenom sjedištu na Giar-

Pula u svjetskoj zajednici gradova

Grad Pula pristupio je i Sporazumu gradonosnog gradonačelnika europskih gradova - Covenant of Mayors, 2011. godine čime se uvrstio u svjetsku zajednicu gradova koji pažljivo i održivo gospodare energijom na svom području. Potpisnici Sporazuma dobrovoljno se obvezuju izvršiti klimatske i energetske ciljeve EU-a do 2020. godine. Cilj je smanjenje emisija stakleničkih plinova - ugljikova dioksida (CO₂) za najmanje 20 posto. Grad Pula je unutar projekta "City-sec", provedenog u okviru programa Intelligentna energija za Europu, izradio Akcijski plan energetski održivog razvoja grada, donesen 8. svibnja 2013., a koji definira mјere energetske učinkovitosti za sektore zgrada, prometa i javne rasvjete do 2020. godine te ima obvezu praćenja i izvještavanja o provedbi plana.

didiran u sklopu programa Europske komisije Cosme 2014. Ukupna vrijednost projekta je 250.000 eura, a Gradu Puli za provođenje aktivnosti pripada 30.000 eura. Putovanje u otkrivanje europske biološke raznolikosti kroz vodene sportove i obalne staze je europski projekt koji je pokrenula španjolska agencija Travelecoology, u kojem među osam europskih partnera iz Španjolske, Italije, Irske i Velike Britanije, sudjeluje i Grad Pula kao predstavnik Hrvatske. Cilj je projekta promocija održivog turizma kroz povezivanje europskih destinacija s bogatom bioraznolikosti koja se može doživjeti kroz sportove na vodi i obilaskom obalnih staza, a u skladu s trenutnim znanstvenim naporima da bi se bolje razumjeli i održali morski ekosustavi i vrste.

Razvojne vizije Istre

Grad Pula je, uz vođećeg partnera - Zavod za prostorno uređenje Istarske županije, i u suradnji s Gradom Buzetom te slovenskim Koprom i Ljubljano dobila sredstva za projekt Put-Up Istra, koji se finančira unutar operativnog programa IPA prekogranične suradnje Slovenije i Hrvatske 2007.-2013. Ukupna vrijednost projekta iznosi 679.227 eura, od čega je Gradu Puli odbreno 121.029 eura. Glavni cilj projekta je predstavljanje zajedničke razvojne vizije Istre kao cjeline sa zaokruženim područjima prometa, turizma, poljoprivrede, gospodarskih zona i prirode koja bi se razvila na temelju vrednovanja do sadašnjih razvojnih i prostornih planova.

Projekt "Life Sec Adapt" kao cilj ima ospozljavanje jedinica lokalne samouprave za prilagodbu na klimatske promjene kroz cijeli niz aktivnosti koje će se realizirati u projektu. Ukupan proračun projekta iznosi 3.213.785 eura, od čega se 60 posto sufinancira iz Programa Life, koji pokriva fondovi EU-a, a koristi se u rješavanju okolišnih i klimatskih politika. Sredstva za Grad Pulu predviđena su u iznosu od 117.282 eura, od čega je 66.882 eura EU-sredstava.

Inteligentne energetske uštede u kućanstvu

Fiesta - Family Intelligent Energy Saving Targeted Action ili Promicanje inteligentnih energetskih ušteda u kućanstvu, projekt je kojemu je glavni cilj uključiti i educirati obitelji o štetnijim i načinu potrošnje energije u kućanstvima te o energetskoj učinkovitosti. Vrijednost projekta je 75.358 eura, a bespovratna sredstva iznose 435.000 kuna. U projektu sudjeluje 19 partnera (Hrvatska, Španjolska, Italija, Bugarska, Cipar). Grad Pula sudjeluje u svojstvu jedinice lokalne samouprave u kojoj je ove godine, sukladno predviđenim aktivnostima, uspostavljen Fiesta Help Desk (EHD), u suradnji s gradskim Poddjeljom za energetsku učinkovitost. Građani mogu dobiti sve informacije o energetskoj učinkovitosti i mogućnostima uštede u kućanstvima. Kroz aktivnosti projekta kreiran je vodič za uštedu energije u kućanstvima, a savjetovanja građana pri help desku počela su u svibnju ove godine.

PROJEKT "DOMAĆA WEB TRŽNICA" DOBIO NASTAVAK: OSNOVANA UDRUGA "ISTARSKA WEB TRŽNICA" KOJA OKUPLJA ISTARSKA OBITELJSKO-POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA

Do domaćeg voća i povrća klikom miša

Na gradskoj tržnici Veruda OPG-ovi okupljeni u udruzi Istarska web tržnica, predstavljaju se ponedjeljkom i petkom od 15 do 17 sati, dok su na tržnici Šijana samo ljetnih mjeseci. Tržnica u Poreču organizira se svakog četvrtka od 16 do 18 sati u prostoru gradske tržnice

Projekt "Domaća web tržnica", koji se provodio u sklopu prekogranične suradnje Hrvatske i Slovenije IPA 2007.-2013., polučio je odlične rezultate te je protekli mjesec u Poreču osnovana i udružena Istarska web tržnica. Od hrvatskih partnera u projektu su bili Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču i Grad Vodnjan, a iz Slovenije Sveučilište Primorskog znanstveno-istraživačkog centra u Kopru i Sveučilište u Mariboru odnosno njihov Fakultet za agronomiju i znanosti o životu. Glavni cilj projekta bio je unapređenje marketinga i promoviranje istarskih poljoprivrednih gospodarstava te otvaranje novih mogućnosti za izravnu prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda. Za predsjednika Istarske web tržnice izabran je Milan Oplanić, dosadašnji voditelj projekta s porečkog Instituta. Udruga će na sebe preuzeti dosadašnje promocijske aktivnosti poput nastupa na sajmovima i predstavljanja na tržnicama.

Virtualne tržnice postaju stvarne

Glavni dio projekta bilo je pokretanje web aplikacije Domaća web tržnica na adresi www.trznica-trg.eu koja poljoprivrednim proizvođačima pruža mogućnost da putem interneta besplatno predstave svoje proizvode i gospodarstva. Taj se dio projekta provodio od siječnja 2014. do lipnja ove godine. U tom su razdoblju, doznajemo od Ane Čehić iz porečkog Instituta za poljoprivredu i turizam,

M. ANGELINI

Detalj s ljetne tržnice u Šijani

Da projekt ne bi ostao samo mrtvo slovo na papiru, kao većina drugih, Institut za poljoprivredu i turizam uvidio je potrebu nastavka rada na promidžbi poljoprivrednih proizvoda nastalih u OPG-ovima s područja Istarske županije. S tim su ciljem pokrenute tržnice u Puli i to na gradskoj tržnici Veruda koja radi ponedjeljkom i petkom od 15 do 17 sati, te tržnica Šijana koja radi tijekom ljetnih mjeseci. Tržnica u Poreču organizira se svakog četvrtka od 16 do 18 sati u prostoru gradske tržnice.

Dani otvorenih vrata

Također, organizirani su dani otvorenih vrata poljoprivrednih gospodarstava pa su tako posjetitelji mogli posjetiti istarske OPG-ove u sklopu "Tjedna trešanja", "Tjedna pčelinjih proizvoda ili aromatičnog bilja", dok je rujan proglašen "Mjesecom zimnice" i posjetitelji su mogli obići poljoprivredna gospodarstva ali i sami brati voće i povrće te naučiti praviti marmelade ili kiseliti povrće.

Poljoprivrednici su sudjelovali na sajmovima i turističkim manifestacijama, a prvi zajednički nastup imali su na ISAP-u 2015. u Tinjanu te na fešti sv. Martina u Vrsaru. Organizirani su i grupni izleti na poljoprivredna gospodarstva u južnoj Istri.

B. PETROVIĆ

Glavni urednik:
Ranko Borovečki

Urednica priloga:
Danijela Bašić-Palković

Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prve

srijede u mjesecu

Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom

N. LAZAREVIĆ

Porečki umirovljenici uče kuhati marmeladu na Stanciji Guran